

To svæveflyvere dræbt ved havari på Flyvestation Vandel

Tekst N.M. Schaiffel-Nielsen

Fotos fra ritmester K.C. Zeilaus arkiv

Vragdele fra det fra det forulykkede svævefly, en amerikansk byggede Schweizer TG-3A.

Det er næsten 58 år siden, i 1955, at oversergenterne Poul Erik Nielsen og Uffe S. Jacobsen, dengang tjenstgørende ved Flyvestation Karup, blev dræbt, da deres svæveplan under udførelse af et loop styrtede ned gennem taget på den gamle tyske hangar på Flyvestation

Vandel. Nu 58 år efter har Randbøl Sogns Lokalarkiv modtaget billederne fra det tragiske havari.

Forårsfornemmelser

Svæveflyverne fra omegnen fik forårsfornemmelser og vendte tilbage. Søndagsgæsterne fort-

satte med at slå klapborde og stole op på banesystemet for at nyde den medbragte kaffe, ellers skete der ikke stort før onsdag den 6. juli ved aftenstid.

Danmarksmesterskabet i svæveflyvning tog sin begyndelse tirsdag den 5. juli med ti af landets bedste svæveflyvere som deltagere. Herimellem oversergenterne Poul Erik Nielsen og Uffe S. Jacobsen, begge fra Flyvestation Karup.

De to havde onsdag deltaget i en distanceflyvning med Esbjerg som mål. De nåede til Vejrup ved Bramminge, hvor de måtte lande på grund af manglende termik.

Et af Flyvevåbnets KZ III-fly blev sendt ned for at slæbe dem hjem, hvilket skete hen mod aften. Syd for Flyvestationen slap KZ'eren sit træk og svæveflyet skulle selv flyve ind og lande på Vandel.

Poul Erik Nielsen sad ved pinden. Han ville åbenbart underholde sin kammerat på jorden med at lave et loop oppe over hangaren med den gamle, Schweizer TG-3A, amerikansk byggede svæveplan. Svæveflyet var betegnet som værende tung at flyve.

Da Nielsen var på vej ud af det omtalte loop, siger øjenvidner til Vejle Amts Folkeblad, så det ud, som om flyet tog magten fra ham. Det rystede fra næse til halespids, og vingerne dirrede, som om de skulle vride sig løs. Svæveplanet fortsatte ned mod hangartaget med næsen først og gik med et brag, der kunne hø-

Billede af vraget inde i hangar 1. Billedet er taget samme dag, som havariet skete. Bemærk planet fra KZ II'eren midt i billedet.

res langt omkring, gennem hangarens tag. Det vil sige, vinger og hale blev hængende i taget, medens kroppen med pilot og passager fortsatte ned gennem taget. Svæveflyet blev splintret mod hangarens gulv. Uffe S. Jacobsen blev slynget ud af cockpittet og, skriver avisen, antagelig dræbt mod hangarens væg.

Så vidt den officielle historie. Et øjenvidne fra dengang, Johannes Lyng, fortæller:

- De blev sluppet af KZ'eren i ca. 500 m højde syd for pladsen. KZ-flyet kom ind over hangaren og kastede slæbetovet

nord for denne, hvor de fleste andre medlemmer af svæveflyveklubberne opholdt sig. Jeg blev sendt ud for at hente slæbetovet. Medens jeg rimpede tovet op, landede KZ-VII'eren og rullede ind i hangaren. Nielsen havde påbegyndt kunsthøjflyvning oppe over hangaren. Med stor hastighed kom han ind sydfra og lavede et loop over hangaren, og et til. Da han manglede den sidste fjerdedel af det sidste loop, begyndte balanceklapperne at ryste. Rystelserne forplantede sig ud i planerne og flykroppen, så hele flyet begyndte at ryste. Det ry-

stede så voldsomt, at lærredet blev flået af, hvad der førte til, at han mistede kontrollen over flyet, som fortsatte gennem hangartaget.

KZ'eren var kørt ind i hangaren. Piloten fik sit livs chok, da kroppen af det svævefly han lige havde trukket hjem ude fra Vejrup, rev den ene vinge af KZ'eren helt inde ved flykroppen. At ingen andre kom til skade, må betragtes som lidt af et mirakel. En overgang frygtede man for, at jeg skulle ligge under vraget, indtil man kom i tanke om, at jeg var blevet sendt ud for at hente tovet.

Havarikommissionen fortalte dagen efter til avisen, at man efter undersøgelsen af vragdele og ved afhøring af vidner til ulykken var kommet til det resultat, at flyet i dykket havde overskredet den tilladte maksimumshastighed på 150 km/t. Havarikommissionen under ledelse af kaptajnløjtnant Nielsen fløj samme dag tilbage til Flyvestation Værløse for at udarbejde en fuldstændig rapport over styrtet.

Havarirapporten

06/08-55 TG-3A-SW Z-932, Under en langdistanceflyvning ved danmarksmesterskaberne for svævefly var flyet endt på en mark ved Vejrup i nærheden af Bramminge. Her blev det hentet af en KZ-VII, som trak det tilbage til FSN Vandel. Efter udkobling i "ret god højde" begyndte piloterne et loop som afsluttedes med, at flyet fløj ned gennem et hangartag. Piloterne, Oversergenterne Uffe S. Jensen og P.E. Nielsen omkom. KZ-VII, 62-624, der var parkeret i hangar, blev lettere beskadiget.